

Свети Иван Рилски

Св. Иван Рилски е роден през 876 г. в село Скрино, Дупнишко, Самоковска Епархия. Умира в 946 г. и е погребан до пещерата в Рила планина, където е живял.

Скоро след смъртта му в гр. Средец (днешна София) е построена малка църква специално за неговите мощи, които са пренесени и препогребани там. Църквата носи неговото име „Св. Иван Рилски“.

В 1183 г. унгарският крал Бела III воювал с Византия, превзел гр. Средец-София (България тогава е под византийско владичество) и задигнал мощите на св. Иван, които били занесени в Унгария.

В 1187 г. крал Бела III сънувал сън, че трябва да върне мощите там, откъдето ги е задигнал, иначе фамилията и държавата му ще бъдат погубени завинаги. Кралят в уплаха веднага дава заповед да се изработи ковчег позлатен отвътре и мощите да бъдат върнати в София.

Когато България в 1195 г. се освобождава от Византия, по искане на цар Иван Асен I тогавашният Патриарх Василий с 300 души войници пренася мощите от София в новата столица на България - Велико Търново. Там те остават до 1469 г.

Монасите от Рилския манастир поискали разрешение от османските власти да пренесат мощите от Велико Търново в Рилската Света Обител, където се намират и сега. По онова време султан е Мохамед II, същият, който превзе Цариград от Византия на 29 май 1453 г. Съпругата му, Мара Бранкович (известна като Мара Султанка или Кала Мария („Добрата Мария“), ревностна християнка, помогнала на монасите да издействат пренасянето на мощите.

Невярна е историческата легенда, че въпросната Кала Мария, която помага за мощите е сестра на цар Иван Шишман. Всъщност сестрата Мария, за която се пеят и до днес песни, пленница на султан Баязид, напуска столицата Одрин със съгласието на султана и отива да живее в днешната Битолска област. Областта носи нейното име – Марийово, наречена така от местните жители. През 1469 г. Мария би била на 120 години (родена е между 1345 и 1350 г.) а и самият Баязид умира в 1404 г. като пленник на монголския пълководец Тамерлан.

Васил Попвасилев (по материали на Никола Шайков (1912-1996).

<https://rilskimanastir.org/>

https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%A0%D0%B8%D0%BB%D1%81%D0%BA%D0%B8